

Закохана пара

Ганс Крістіан Андерсен

Переклад Михайла Старицького

Лежали собі в скриньці між іншими цяцьками і гучок[29] з опукою[30].

От і каже гучок до опуки:

— Лежимо ми вкупі в одній скрині, чи не повінчатись нам нині?

Але опука не звернула й уваги на це запитання, бо була, бач, із сап'яну зроблена і думала, що велика пані.

Другого дня прибіг хлопчик-хазяїн до своїх забавок; взяв гучка та й обмалював у жовту та червону барву, а посередині вбив ще блискучого цвяха: тепер можна було полюбувати гучком, як крутився!

— Ану, лишень, гляньте на мене! — промовив він до опуки. — Як тепер? Чи не до вподоби? Ну, так чи хочете, моя панно, вийти за мене заміж? Ми б так спарувалися гарно: ви стрибаєте, а я танцюю; не було б у світі щасливішого нікого над нас!

— Як? Така ваша думка? — одмовила згорда опука. — Чи ж вам, пане, не відомо, що мій рід аж із сап'янців і що в моїм тілі резина?!

— Так-то так! — гучок каже. — Та й я зроблений не з абичого! А виточив мене сам городський голова з маганового дерева; у нього є точило, і ця робота розважала його дуже.

— Справді? — спиталась опука.

— Хай мене ніколи й батіжком не зачеплять, коли брешу! — одмовив гучок.

— О! Та вам за словом не лізти в кишеню! — сказала опука. — Але все-таки згодиться мені не можна, бо я вже сливе засватана за щура. Щоразу, як лечу я вгору, він визира із гніздечка й питає, чи хочу я повінчатись? І я вже скільки разів промовляла стиха — "еґе!". А це все одно, що заручена!.. Але й вас я не забуду ніколи!

"Поможеться з того багато!" — подумав гучок.

На тім і скінчилась розмова.

Другого дня бавився хлопчик з опукою. Гучок дивувався, як вона, мов птиця, літала: стрибне вгору високо — і не зглянути, упаде додолу та й знов зараз як плигоне!.. Чи то їй так догори кортіло, чи того, що в тілі резина? От за дев'ятим разом не вернулась вона на землю. Шукав, шукав хлопець та й кинув.

"А я знаю, де вона! — зітхнув гучок. — У щура, в гніздечку: вони й повінчались уже, певно!"

Тільки й гадок було у гучка, що про опуку та про те, що іншому досталася мила: те розраяння ще більше розпалило кохання! Гудів і танцював щодня наш гучок: але думки його далеко літали і малювали опуку з кожною годиною у більшу та більшу красу. Минуло кілька років... і кохання постаріло...

Гучок уже був старим, як його раз знов позолотили: став він ще кращим! Дзижчить і танцює — на тобі — як! Коли це — скік! — високо та й пропав!

Шукали, шукали... навіть і в льосі шукали... нема та й годі!

А він упав у помийницю, де валялась усяка всячина: качани з капусти, тріски, сміття з-під ринви...

"Ну, в добре місце попав? — каже собі. — Нічого казати! Тут і позолотка злізе! Брр!.. Яке паскудство навкруги!" Та, кажучи це, кинув на качана оком; а за качаном визирало щось з ринви кумедне, на старе яблуко схоже; але це було не яблуко, а опука стара, що кілька років валялась уже в ринві і у воді мокла.

— Дякувати Бога, діждалась-таки я за увесь час хоть на свого брата; буде з ким душу розважити! — сказала опука і глянула на золотого гучка. — Мене з сап'яну зшили, ще й рученята панянки, а всередині у мене резина; але тепер, глянувши на мене, ніхто тому й віри не йме! Я була вже й за щура заручена, та попала якимось у ринву і от п'ять років лежу, аж вимокла вся! Ох, вірте мені: п'ять років — не день для молодій панни!

Але гучок мовчав: він усе думав про свою першу коханку, про красу її!

Тут надійшла наймичка — вилляти з помийниці.

— Ач, ось де гучок! — каже.

От і ввійшов гучок знов у шанобу, а про опуку й гадки забули. І гучок ніколи вже більше не згадував про кохання старе: минеться воно, як мила п'ять років у ринві пролежить та вимокне наскрізь; не пізнають її, хоч би й у помийниці здибались!

Примітки:

29 Гучок — дзиґа.

30 Опука — м'яч.

Гучок (дзиґа) — дитяча іграшка у вигляді круга або кулі на осі, яка при швидкому обертанні утримується у вертикальному положенні.

Опука — м'яч.

Сап'ян — тонка м'яка шкіра найрізноманітніших кольорів.

Зверніть увагу!

Вислів "не лізти за словом у кишеню" означає бути дотепним і метким у розмові.